

Medlemmer af Klima- og Omstillingsrådet: Ikke engang Radikales nye, ambitiøse klimamål rækker

Lettere revideret udgave af debatindlæg bragt i Politiken 25. september 2022, hvor vi har præciseret de andre 'grønne' partiers klimapolitiske ståsted.

Rådets medlemmer er Anders Bjørn, Anders Blok, Thilde Bech Bruun, Jens Friis Lund, Line Marie Thorsen, Joachim Peter Tilsted og Asker Voldsgaard.

De Radikale Venstre ønsker at de danske klimaambitioner skal hæves. Målsætningen om 70 procent reduktion i drivhusgasudledning i 2030 skal hæves til 80 procent, og målet om klimaneutralitet skal fremrykkes fra 2050 til 2040. Partiet ønsker også en 60% reduktion i 2030 af det danske klimaaftryk, de såkaldte forbrugsbaserede udledninger. Et øget ambitionsniveau i klimapolitikken er både velkomment og påkrævet. I Klima- og Omstillingsrådet har vi tidligere på året vist, at Danmarks nuværende klimamål ikke lever op til Parisaftalen. Spørgsmålet er derfor, om de nye forslag er høje nok.

Det helt korte svar er nej.

Det er det fordi de forventede danske udledninger under Radikale Venstres nye mål ligger over hvad vi kan tillade os at udlede herhjemme, for at bevare en rimelig chance for at undgå en global temperaturstigning på mere end 1,5 grader.

Den mere detaljerede forklaring kræver at vi dykker ned i de lidt mere tekniske detaljer i klimafysik og retfærdighed.

I klimaforskning udregner man globale CO₂-budgetter. De viser, hvor meget CO₂ vi kan udlede på globalt niveau uden at temperaturen stiger mere end 1,5 grader, som er det primære mål i Parisaftalen. Størrelsen af budgetterne afhænger også af den sikkerhed, vi vil have for at holde målene. Hvis vi vil have en 67% chance for at holde os under 1,5 grader var budgettet fra 2020 og frem på 230 milliarder ton CO₂.

De danske klimamål handler ikke om CO₂ alene, men om alle drivhusgasser. Samtidig skal vi også tage højde for international transport, som ikke regnes med i landenes egne udledninger. Gør vi begge dele, var budgettet fra 2020 ca. 416 milliarder ton CO₂-ækvivalenter for en 67% chance for at holde os under 1,5 grader. I 2021 udledte verden drivhusgasser svarende til ca. 40 mia. ton CO₂-ækvivalenter. Verdens budget vil altså allerede være opbrugt i år 2030, hvis ikke der grundlæggende ændres kurs.

Hvad er så Danmarks andel af dette globale budget? Det er i sidste ende et spørgsmål om retfærdighed, som naturvidenskaben ikke kan svare på. Én mulighed er at give Danmark en andel som svarer til vores andel af den globale befolkning. Det vil sige at alle verdensborgere får den samme andel af det tilbageværende budget. Nogle vil mene at det giver Danmark et for højt budget, da det ignorerer vores historiske udledninger samt at vi som et rigt land relativt nemt kan skære udledninger.

Hvis vi for nu alligevel accepterer denne tilgang, ender vi herhjemme med et budget på godt 300 millioner ton CO₂-ækvivalenter fra 2020 og frem. Fordi vi ikke har reduceret udledningerne nævneværdigt de sidste par år, er dette budget nu skrumpet til kun godt 200 millioner ton CO₂-ækvivalenter. Det betyder, at vi skal have en reduktion på 90% i 2030 og være i nettonul allerede i løbet af 2032 for at holde os inden for budgettet.

Radikale Venstres forslag er altså ikke foreneligt med en 67% chance for at nå 1,5 graders målet. Til gengæld holder partiets forslag sig inden for det danske budget, hvis vi accepterer en 50% sandsynlighed for at nå målet. Det kan virke som en lille forskel, men det er vigtige procenter, når det drejer sig om at undgå at igangsætte en række selvforstærkende mekanismer, som fx afsmeltning af isen ved polerne og bjerggletsjere som vil forstærke opvarmningen ved at øge optaget af solenergi.

Radikale Venstres forslag flugter altså med en lav chance for at holde 1,5 graders målet. Samtidig tilgodeser den udregning os selv med en andel af det globale budget for drivhusgasudledninger, som ikke tager højde for vores rigdom og historiske ansvar.

Så langt, så godt. Radikale Venstre har dog også foreslået en anden nyskabelse, nemlig et mål for det globale danske klimaaftryk, de såkaldte forbrugsbaserede udledninger. Partiet foreslår konkret, at Danmarks globale klimaaftryk skal være reduceret med 60 procent i 2030, antageligt relativt til niveauet i 1990.

Ifølge energistyrelsen var de danske forbrugsbaserede udledninger 16 tons per indbygger i 1990. En 60% reduktion betyder, at de skal være faldet til omtrent 6,5 tons per indbygger i 2030. Til sammenligning er den tilladelige udledning per verdensborger omkring 3,5 og 2 tons CO₂-ækvivalenter i 2030 for en 50% hhv. 67% sandsynlighed for at holde opvarmningen under 1,5 grader. Også her er der altså brug for at sætte et højere ambitionsniveau.

Selvom udspillet fra det Radikale Venstre altså ikke er tilstrækkeligt i forhold til en rimelig fordeling af reduktionsbyrden frem mod 1,5 graders målet, så lægger det op til et øget ambitionsniveau. Hertil lægger udspillet pres på traditionelt grønne partier, såsom SF og Enhedslisten, som også ønsker klimaneutralitet i 2040, som pt taler for et mål om 80% reduktion i 2030, men som ikke har mål for forbrugsbaserede udledninger. Blandt danske partier i Folketinget har kun Alternativet og Frie Grønne klimamål som er klart mere ambitiøse end Radikale Venstres udspil.

Det Radikale Venstres udspil åbner altså ballet for en vigtig diskussion herhjemme, hvor de andre danske partier bør forholde sig til det tilbageværende klimabudget, til de forbrugsbaserede udledninger, og til behovet for langt dybere og hurtige reduktioner, ikke mindst i landbrugs- og transportsektorerne.